

Назарій Заноз

**Письменник (поет і прозаїк),
журналіст, музикант.**

Автор збірки прози «Книга дивностей».
Переможець конкурсу «Новела по-українськи»
(2017), лауреат Міжнародної українсько-німецької
літературної премії імені Олеся Гончара (2019).
Автор музичних проєктів Mystic Hero, The Owlest,
Terebovlya Imaginary Orchestra.

Перша кнопка

Чоловік на ймення Іван дуже хотів мати сина. Відколи довідався про вагітність дружини – не мав спокою, бо повсякчас мріяв про майбутні полювання, про ігри в хокей на замерзлім озерці в парку, про виправи в гори та на рибалку, про експерименти та жарти.

Як людина відповідальна він ходив на спеціальні курси, аби стати найкращим татком своєму маляті. Багато читав про батьківство, але завше пропускав розділи про виховання доньки, бо не мав жодного сумніву, що народиться син. Він розмовляв із животою коханої, повідаючи плоду про омріяні вилазки й розваги.

Та родилася в того добродія дівчинка. Новина ця неабияк засмутила чоловіка, бо, засліплений мрією про появу сина, не відав, як має піклуватися про свою доню. І попри ту гризоту він страшенно радів своєму чадові.

Багато літ тому, коли матір Івана раптово захворіла й поволі згасала – він уже було втратив надію. Згорьованим вертався від неї з лікарні додому й зустрів біля під'їзду сусідку Григорівну, що вигривалася на лагідному квітневому сонечку. Григорівна була доброю жінкою, завше

усміхненою, ніколи не ділила сусідів на повій і наркоманів. Пам'ятала, коли в кого день народження, та вітала, готуючи печиво для іменинників. Єдине, що їй можна було закинути – пристрасть до телевізії, котру дивилася денно й нічно, коли не сиділа на лавиці перед під'їздом. Але ж хто без гріха?

Коли Григорівна побачила сусіда, то розпитала його, чому такий смурний. Відповідь її саму дуже засмутила. А тоді Григорівна пригадала, що в їхнім домі мешкає старенький лікар на пенсії, котрий спеціалізувався саме на тій хворобі, й не одну людину завдяки своїм знанням й умінням поставив на ноги. Іван запитав її, в котрій квартирі той мешкає, і тоді звернувся до нього. Хоч лікар більше не практикував, але своїми порадами дуже допоміг, що врятувало матері життя. З того часу Іван довіряв Григорівні з будь-якого приводу й не ставив її думок під сумнів за жодних обставин.

І оскільки раніше се стосувалося переважно дрібниць – то нікому не дошкуляло, якщо погляди старенької сусідки виявлялися хибними. Але того разу Іван повертався сумним із пологового будинку й вилив Григорівні, що не відає, як має виховувати доньку, бо готувався мати сина. Жінка

ПОЧУТИ
ОДНЕ
ОДНОГО

заспокоїла його, бо вона завше мала оберемок історій на кожну нагоду, тож радо поділилася з чоловіком. Вона точно відала, як повинна зростати маленька принцеса, що їй можна робити, а що – не гоже, інакше трапиться щось страх-страхотливе.

Через ці поради батько довідався, що доньці його не місце серед хлопчаків на футбольному полі, бо то чоловіче. Не дозволяв записатися на карате, бо ж із нею завше буде той, хто зможе вберегти від усіх бід світу, себто він сам. Що їй не гоже носити штанів, а належить одягати лише довгі сукні.

Натомість водив свою Олю навчатися гри на фортепіано до музичної школи, бо бабця-сусідка казала, що се красиво і повинна вміти кожна дівчинка. «Уяви, Іванку, – казала вона лагідним голосом, – як чудово буде, коли ти зі своєю жінкою Даркою на схилі літ сидітимеш увечері вдома, питимеш чай, сидячи біля каміна, а донька поруч гратиме вам Мусоргського та Чайковського». Так Оля й зростала.

Одного осіннього вечора батько з донькою поверталися з концерту Віктора Павліка. Туманне передлистопаддя намагалося витягнути з них обох залишки тепла, що залишилося після концерту. Тож хоч час до часу й заводили «Афіни, Київ і Стамбул – квиток в один кінець дороги» та «Ні обіцянок, ні пробачень – все сталося само собою» на два голоси, та йти мусіли швидко, аби якнайшвидше дістатися додому й не змерзнути зовсім на зюю. Через той поспіх не помітили, як у підворотні за ними виростили три постаті. Останнє, що відчув того вечора батько – удар чимось важким по башкенці.

Коли він очунав, то помітив перед собою обличчя схвилюваної дружини. «Де Оля?» – закричав він й відчув, як сильно болить його десь в районі потилиці. «Та на уроці. Тхеквондо», – спокійним тоном відповіла жінка. Тоді розказала, як їхня мала «настукала» здоровенним дядькам, котрі явно не очікували, що справжня загроза – це ота «шмакодзявка», як вони потім казали в відділку, випльовуючи зуби. А «шмакодзявка», між іншим, не така вже мала, їй чотирнадцять, – це раз, ну і вона віцечемпіонка країни з тхеквондо – це два.

Чоловік ще довго потім супився, але коли йому стало легше, то покликав доньку з собою на променад під першим снігом, що було їхньою спільною традицією.

- Знаєш, Олю, я тут той, ну, подумав, – почав він після кількох хвилин важкого мовчання непевно, ніби тим ударом з голови його вибили всі важливі слова.

- Вибач, тату, – сказало дівча й похилило голову.

- Ні-ні, – суворо відказав їй батько, – я подумав, що може цей – припиняй ти ходити на те фортепіано, га? А запишися на баскетбол, як ти ще зовсім малою хотіла. В тебе тоді такі коси були ще. До чого це я? А, ти вільна вибирати, що хочеш.

- Ну, знаєш, фортепіано я люблю. Хоч і не хотіла тоді починати, але зараз мені самій подобається. От прийдемо додому і я, для створення святкового настрою, заграю вам «Щедрика». І Дебюссі для душі. А про баскетбол – про баскетбол я подумаю.

- Ага, а прийомів якихось навчиш? – запитав батько й став у дурну позу з «Панди Кунг-фу».

- Не обіцяю.

- А, ну, так, ні обіцянок, ні пробачень.

- Все сталося само собою, – підхопила донька й вони мило обійнялися.

Повертаючись додому, перед під'їздом вони зустріли Григорівну.

- Олю, ти біжи додому, а я ще із нашою сусідкою трохи побалакаю. Добрий вечір, Григорівно.

- Доброго здоровлячка, Іване.

- Як себе чуєте?

- Та чую себе, і вас чую, а в моєму віці – то вже добре, – мовила старенька й усміхнулася.

- Та який там у вас вік? – усміхнувся чоловік їй у відповідь. – Григорівно, я вас от що хотів запитати: а де ви ті поради про виховання доньки видавали?

- Та з тілівізора знаю.

- З якого ще тілівізора?

- Та з нашого. З першої кнопки.

- Якої ще першої кнопки?

- Та тої, що весь час. Там є програма така, її той, як його – Монахов чи Валахов, чи як його там веде. Ото там всьо розказують, людей приводять. Всьо на прикладах показують. Таке люди часом витворяють...

- Блін, – аж скривився Іван, – так то ж російське телебачення. Вони там свою пропаганду втирають, скрепи підсовують. Йой, то я ще з Мусоргського та Чайковського мав би здогадатися.

- Як російське? Тю, а я думаю, чого вони все про той Пітер і Москву, а лиш часом Київ проскакує, і то щось таке гидкувате. А на, маєш. Більше того не буду дивитися. І вам не раджу, Іване.

Назарій Заноз «Перша кнопка»

**ПОЧУТИ
ОДНЕ
ОДНОГО**

